

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Tertia, Qva Continentvr Hermiae Sozomeni
Salaminij lib. 9. Euagrij Scholastici Epiphanensis lib. 6

Christopherson, John

[Köln], 1569

Quòd sancita contra hæreses omnes lege, Constantinus ne alibi quàm in ecclesia conuentus ageretur mandauerat, atq[ue] hinc effectum eße, vt cōplures hæreses exoleuerint, & quod Eusebius Nicomedensis ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-12718

vel odium, vel ad gratiam iudicare solent, tamen non esse probabile, ut tanta illustrium & spectatorum episcoporum multitudo in simili errore versaretur. Athanasium autem contumeliosum esse, arrogantem, dissidii & seditionis auctorem. Etenim qui animo erant erga Athanasium ab alienato, hæc vitia potissimum ei falso obiecerant, propterea quod satis certò sciebant imperatorem eius generis homines supra modum detestari. Porro cum accepisset imperator ecclesiam in duas partes diremptam, atq; alterā Athanasium, Ioannem alteram cum admiratione colere, iniquo animo tulit, & Ioannē multauit exilio. Hic Ioannes Melitii successor fuit, iussusque à concilio Tyri habito ecclesiæ cōmunicare, & ut tum ipse, tum omnes eiusdē cum eo sententiæ fautores honores suos in clero capesserent. At quamvis istud minimè ex sententia aduersiorū Athanasii euenerit, tamē factum est. Verū decreta episcoporū Tyri conuocatorū nihil omnino Ioanni profuere. Nam imperator neq; precibus, neque vlo postulationis genere induci poterat, vt beneuolo erga eum animo esset, quem suspicicaretur multitudines populi Christiani ad tumultum & discordiam excitaturum.

Quod sancta contra hæreses omnes lege, Constantinus ne alibi quam in ecclisia conuentus ageretur mandauerat, atq; hinc effectum esse, ut cōplures hæreses exoleuerint, & quod Eusebius Nicomedensis & Ariani consubstantiale subruere, veteratoriè conati sunt. CAP. XXX.

Dogma autem Arii, quamvis illud quidem per discep-tationes à plerisque laboratum esset, nondum tamen peculiari alicui populo separatim attributum est, aut nomine inuentoris appellatum, sed omnes simul cōuentus egerunt, & cōmunicarūt inter se, exceptis solū Nouatianis, Cataphrygibus, Valétilianis, Marcionistis, Paulianis, & si qui alii alias iam inuentas hæreses cōfessarentur. Nam cōtra istos omnes legem tulit imperator, mandauitq; vt tēpla ipsis adimerentur, ecclesiisque adiungerentur, & neque in

G iii adibus

S O Z O M E N I   H I S T O R .

ædibus priuatorum , neq; in loco publico conuentus haberent. Quinetiam illis exposuit, quod præstaret cum ecclesia catholica cōmunicare , atque ad eam accedere horatus est. Hac lege promulgata, istarum sectarum memoria magna ex parte deleta est . Nam dum superiores regnarent imperatores, omnes qui Christum colebant, tametsi opinionibus dissentiret, tamen eodem in numero ac loco habebantur à Gentilibus, & pari ratione torquebātur: nec poterant præ cōmunitibus calamitatibus curiose in se ipsi inquirere. Et propterea singuli seorsum per se facilè in vnu cōuenire, cōuentus agere, crebro in mutuū venire colloquiū solent, & licet essent numero pauci, non tamen disiuncti sunt. At hac lege sancta, hæretici propter episcopos & clericos, qui eos assidue obseruabant, facultate minimè habuerunt, vel palâ vel in occulto cōuentus peragendi. Quia de causa complices eorum admodum perterriti, se ecclesiæ catholice ad dixerunt . Alij autem, qui in eadem perstabat sententia, quo quoniā neq; in vnu cōuenire permitti erant, neq; poterat sine metu suę opinionis fautores docere, idcirco nullis sue sectę successoribus post se relictis, è vita exiuerūt. Si quidē aliquis oēs ferē secta in initio perpaucos habebat æmulos, vel propter peruersitatē dogmatū, vel propter inuentorū & auctorū suorū improbitatē. At Nouatiani, tū q̄ duces suę opinio nis viros bonos sunt cōsecuti, tū q̄ eandē, quā ecclesia catholica, de deo doctrinā tuebant, ab initio permulti extiterūt, & manserūt hactenus, nec multū incōmodi ex hac lege acceperunt. Nam imperator, mea quidē sententia, dum in s̄titueret subditis suis non exitio esse, sed terrori solum, de legis s̄æueritate sua sponte nonnihil remisit. Quinetiam Acesius, qui id temporis Constantinoli secta Novatianæ episcopus fuit, quoniā propter vitæ integritatē imperatori charus erat, nō parū, vt est verisimile, suę ecclesiæ attulit præsidij. Cataphryges autem eadē afficiebantur pœna, qua cæteri hæretici imperio subiecti, exceptis solum il lis, qui Phrygiā incolebant, & in reliquis gētibus illis finitimi aetate degebant. In quibus locis permulti Cataphryges & à temporibus Montani extiterūt, & adhuc sunt. Sub idē tempus Eusebius episcopus Nicomedię, & Theognis Nicę episcopus scriptis cōperūt formulā fidei à concilio Niceno

Nicæno æditam innouare : ac tametsi non auderent palam denegare filium patri consubstantialē esse (pro certo enim sciebant imperatorem ita sentire) aliam tamen formulam composuerunt, verbaque fidei in cōcilio Nicæno editæ ab episcopis Orientis, interpretationibus quibusdam additis, recepta esse, omnibus indicarunt. Quæ quidē formula & sensus eiusdem effecerunt, vt superior controuersia in disceptationem rursus vocaretur, & cum iam videretur sedata esse, de integrō agitatetur.

*De Marcello Ancerano episcopo, & eius heresi
& abdicatione CAPVT XXXI.*

DVM hæc geruntur, episcopi Constantinoli cōuocati Marcellum episcopum Aneyre, quod est oppidū Galatiæ, vt nouæ doctrinæ authorem (nam filium Dei principium ex Maria babuisse, & regnum eius sīne habitum afferuit, & librum quendam de hac re composuit) gradu episcopali abdicarūt, ecclesia expulerunt, & Basilio, qui tū in diçedo tū in docēdo, disertus putabatur, ecclesiæ Galatarum episcopatū detulerūt. Scripserunt itē ad ecclesiās in illis locis sitas, vt Marcelli librum conquirerent, eumque cremandum curarent, & si quos reperirent eius opinionis fautores, eos ad fidem catholicam traducerent. Significarunt porrò se non totum libum, quippe qui pluribus scriptus esset, subiunxisse suis literis, sed certas solum sententias in illis inferuisse, quæ ostenderent Marcellum hæc, quæ modò diximus, sensisse. A nonnullis tamen dicebatur ista à Marcello dicta esse, velut de eisdem solum querente: & ab Eusebio, & suis sectatoribus ad imperatorem per calumniam delata, perinde ac si Marcellus eadē constanter assuerasset. Nam hos ei grauiter succensuisse, quod neq; in concilio Tyri urbis Phoeniciæ habito, ipsorum decretis consentiret, neque Hierosolymis de Ario in ecclesiā admittendo concederet, neq; cōfessioni magni templi ibi à Constantino ædificati interesce vellet, idq; nō alia de causa, quam vt ipsorum vitaret communionē. Deniq; scripsere isti ad imperatorem, hecq; ad calumniā probandā ei detulere, q; ipsū quoq; Marcellus ideo cōtumelia afficerat

G iiii quod